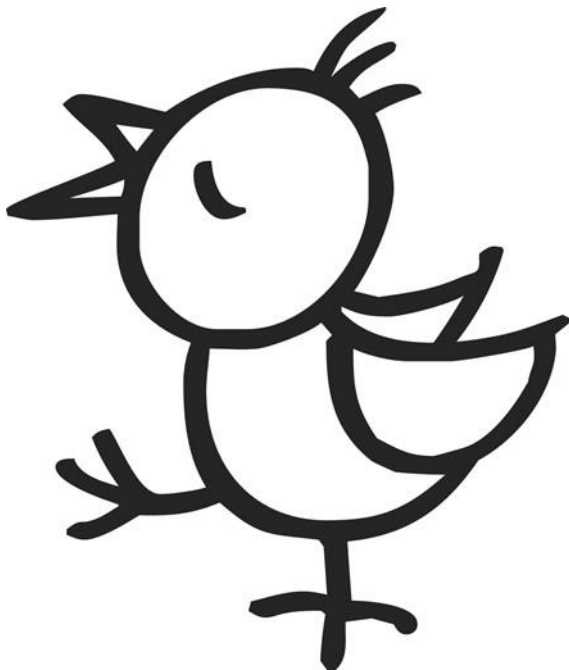

Pedagogisch werkplan

Peuterspeelzaal

Duimelot

Januari 2021

Inhoud

1. Informatie over Peuterspeelzaal Duimelot	2
2. Groepsomvang, leeftijdsopbouw en personeel	8
3. Kennismaking, wennen en mentorschap	8
4. Dagindeling	8
5. Vieren van feesten.....	10
6. Contacten met ouders	11
7. Zorg om kinderen	11
8. Samenwerking met andere instanties	12
9. Hoe worden pedagogisch medewerkers ondersteund bij hun werk	12

1. Informatie over Peuterspeelzaal Duimelot

Het gebouw

Peuterspeelzaal Duimelot bevindt zich in het gebouw bij speeltuinvereniging Morschkwartier aan de Damlaan 2a te Leiden (ingang achter de slager). De peuterspeelzaal beschikt over een eigen lokaal en aansluitend daaraan een eigen afgeschermd buitenruimte.

De groepsruimte

De inrichting van de peuterspeelzaal is aangepast aan peuters. De tafels en stoelen, een wasbak bij het keukenblok, twee wc's en de wasbak bij de wc zijn op peuterhoogte. Zo kunnen de peuters zoveel mogelijk overal bij en "zelfstandig" werken.

De verschoningstafel is voor de peuters te bereiken met een trap, zodat zij zelf, met behulp van de medewerker, kunnen gaan liggen om de luier te verschonen en de medewerkers niet steeds hoeven te tillen. Voor de veiligheid zijn de volgende maatregelen genomen: scherpe hoeken aan bijvoorbeeld de verwarming zijn afgedekt, schoonmaakmiddelen staan hoog in een kast, de onderkastjes hebben kind veilige sluitingen, op de ramen zitten kind veilige sluitingen, op de deur naar de gang en naar buiten zit een knip waar alleen medewerkers bij kunnen, een EHBO-koffer hangt in de toiletruimte, op de gang hangt een brandslang, aan de kast hangt een branddeken, het "vluchttouw" hangt bij de buitendeur naar de speelplaats. Dit touw is bedoeld om kinderen bij eventuele calamiteiten op een veilige manier naar buiten te brengen. Aan het touw zitten handgrepen en ieder kind houdt dit vast, net zolang totdat de medewerker zegt dat ze het los mogen laten. Op een speelse wijze wordt dit twee maal per week geoefend als wij naar buiten gaan; een van de medewerkers is bedrijfshulpverlener en alle medewerkers volgen regelmatig de training Eerste Hulpverlening en Reanimatie.

In één hoek staat hoog meubilair. In een andere hoek is de huishoek met keuken d.m.v. een kast afgescheiden van de bouwhoek, waar kinderen met auto's, de treinbaan en blokken kunnen spelen.

Er is een ontdektafel die we gebruiken voor de materialen die behoren bij een bepaald thema. Naast de hoge tafel hangt een verfbord. Er staat een open lage speelgoedkast zodat kinderen zelf kunnen kiezen waarmee ze willen spelen en het zelf kunnen pakken en opruimen. In deze kast staan doorzichtige plastic dozen met o.a. lego en nopper hier zitten foto's op waarop het speelgoed is afgebeeld. Verder hebben wij een hoek met banken waarin we in de kring gaan en boekjes lezen die de kinderen zelf kunnen pakken.

Welkom

Wil het kind zich kunnen ontwikkelen dan moet het zich veilig en geborgen voelen. Het is onze taak hiervoor te zorgen.

Allereerst zorgen wij ervoor dat de ruimte waarin de kinderen spelen veilig is. Verder nemen wij het kind op in de groep en geven het gevoel dat het gewenst is. Daarnaast zullen wij situaties die bedreigend zijn voor het kind zoveel mogelijk voorkomen of ombuigen, zodat het kind zich veilig kan ontwikkelen. Contact met de ouders onderhouden vinden wij hierbij ook belangrijk.

Wij vinden het belangrijk dat er een ongedwongen sfeer in de groep is. Medewerkers moeten op een leuke manier met elkaar en met de kinderen om kunnen gaan. Op z'n tijd een grapje en indien nodig een waarschuwend woord. Maar kinderen moeten vooral plezier kunnen hebben in de periode dat ze de peuterspeelzaal bezoeken.

Voor die veiligheid en geborgenheid is het goed verlopen van het wennen heel belangrijk. Als een nieuw kind in de groep komt, krijgen de ouders en het kind extra aandacht. Het kind krijgt ook de ruimte. Het hoeft niet gelijk aan tafel te komen zitten als de andere kinderen gaan zitten om te eten en te drinken. Wij vinden het belangrijk dat uitgelegd wordt wat er gaat gebeuren: "Mama blijft eerst koffie drinken, dan gaat ze even weg. Samen gaan we mama uitzwaaien. Dan gaan we fruit eten en water drinken, dan nog even buiten spelen en dan komt mama weer". Het kind moet vertrouwen krijgen dat mama steeds terugkomt. Bij het ene kind duurt dit langer dan bij het andere kind. De ophaaltijd wordt hier in het begin ook aan aangepast. Een kind dat het heel moeilijk heeft wordt, na eventjes gespeeld te hebben, al weer opgehaald. Dit wordt steeds meer uitgebreid totdat het kind de hele ochtend kan blijven. Wij houden het kind nauwlettend in de gaten. Als het getroost wil worden, troosten wij. Als het kind echt niet getroost wil worden, laten wij dat, maar wij laten wel merken dat wij er zijn voor het kind. Ieder kind reageert anders.

Samen met het kind dat pas op de peuterspeelzaal zit, zwaaien wij mama, papa, oma of oppas uit. Als het kind of ouder moeite heeft met afscheid nemen, vragen wij de ouder het afscheid zo kort mogelijk te houden en duidelijk aan te geven naar het kind dat men weg gaat en straks weer terugkomt. Verder vragen wij dit zo consequent mogelijk vol te houden. Het kind en/of de moeder wordt door een leidster opgevangen. Wij geven aan dat ze later altijd even kunnen bellen om te vragen hoe het gaat.

Aanbod activiteiten en materialen

Er is het gewone lego en constructielego. Er staan puzzels in verschillende moeilijkheidsgraden.

Aan ieder tafeltje is een activiteit verbonden zoals plakken, tekenen, lego/nopper en constructiemateriaal. Zo kan ieder kind rustig werken. Soms worden de tafels aan elkaar geschoven voor een gezamenlijke activiteit zoals kleien of het vieren van een verjaardag.

Wij bieden de kinderen gezamenlijke en individuele activiteiten aan.

Wij vinden het heel belangrijk dat het kind zoveel mogelijk zelfstandig kan functioneren, dat het zijn eigen weg kan vinden, zelf aan kan geven wat het wel en niet kan of wil en waarom het dat zo wil. Het kind moet zich leren handhaven en voor zichzelf leren opkomen. Wij zullen daarom zoveel mogelijk stimuleren dat het kind zelf bepaalde taken uitvoert of probeert uit te voeren. Wel houden wij daarbij voortdurend rekening met de aanleg en ontwikkeling van het kind. We zullen geen taken eisen van een kind dat het nog niet aankan. Het eigen initiatief wordt door ons toegejuicht (alleen niet als het kind daardoor zichzelf of een ander in gevaar brengt of anderen stoort). Hieronder nog enkele voorbeelden:

Aan- en uitkleden: Wij kijken eerst in hoeverre het kind iets zelf aan en uit kan trekken en moedigen het daartoe aan. We laten ze het eerst zelf proberen en geven aan dat wij ze als het moeilijk gaat daarbij willen helpen.

Naar de wc: als thuis een begin gemaakt is met de zindelijkheidstraining, nemen wij die taak in de peuterspeelzaal tijd van de opvoeder over. Wij helpen met de knoop en/of riem als dat nodig is, maar stimuleren het kind zelf zijn onderbroek te laten zakken of op te halen. De wc's op peuterhoogte nodigen al uit om er zelf op te gaan zitten. Ze kunnen zelf het wc-papier gebruiken, doortrekken, handen wassen en drogen aan de op peuterhoogte aangepaste wastafel.

Voor het ontwikkelen van de zelfstandigheid is het van belang dat het materiaal waar ze uit kunnen kiezen op peuterhoogte staat, zodat ze het zelf kunnen zien, pakken en opruimen.

Wij laten de kinderen vrij in hun keuze. Als een kind moeite heeft met het maken van een keuze, proberen wij het daarbij te helpen, maar trekken ons terug als het kind aan de slag is. Bij bepaalde activiteiten is constant toezicht nodig, zoals bij het werken met ecoline. Als kinderen daarmee willen werken, moet de medewerk daar tijd voor maken. Het kan dan zijn dat het kind even moet wachten. Dit wordt altijd tegen het kind gezegd, bijvoorbeeld: "Ik moet eerst Margot een schone luier geven en dan kom ik bij je". Zo begrijpt het kind waarom het niet direct hiermee kan werken. Bij het knutselen proberen we bij elk thema en gericht werkje te maken met de kinderen, dit doen we met verschillende materialen hierbij wordt veel met kosteloos materiaal gewerkt.

Bij het kleien wordt een schaar gegeven. Bij het knippen in klei leert het kind op een eenvoudige manier een schaar te hanteren. Klei is daarvoor uiterst geschikt, omdat de schaar in de klei blijft staan en het kind zijn hand in de juiste positie kan zetten. Bij papier knippen zien wij vaak dat het papier ombuigt en er uiteindelijk gescheurd wordt. Scheuren kan natuurlijk ook, maar dat is een andere techniek.

Bij het ondernemen van verschillende activiteiten, het fietsen, het wippen enz. laten wij de kinderen zoveel mogelijk zelf ontdekken hoe het werkt. Als een kind aangeeft dat het graag op het trapje wil klimmen, maar het niet durft of als er gevaar dreigt omdat het zich niet goed vasthoudt, dan komen wij te hulp. Wij leggen het kind uit wat het moet doen, hoe het zich moet vasthouden, maar laten het kind het zelf proberen. We moedigen het kind wel aan door te zeggen: "Dat gaat al heel goed, zie je dat je het kan" of "Het gaat al steeds beter".

We proberen de kinderen zoveel mogelijk zelf oplossingen te laten bedenken voor problemen die ze tijdens de activiteiten ondervinden. Bijvoorbeeld: een kind krijgt een puzzel niet voor elkaar. Wij geven het kind vervolgens een aanwijzing hoe het verder kan. Is de puzzel te moeilijk voor dat kind dan helpen wij het mee en vervolgens bieden wij het een puzzel aan die het kind wel kan maken.

Wij gaan ervan uit dat ieder kind uniek is. Bij de individuele ontwikkeling hebben wij te maken met eigen aanleg en tempo van het kind. Dat betekent dat wij ieder kind op zijn eigen niveau aanspreken. Wat een goede aanpak is voor Jurgen, pakt bij Paul heel anders uit. Wij zullen niet méér eisen van het kind dan het aan kan. Wel zullen wij het stimuleren steeds een stapje verder te doen.

Ieder kind heeft ook zijn eigen manier van omgaan met gevoelens. Daar houden wij rekening mee door deze gevoelens te accepteren. Als een kind verdrietig, boos, kwaad is of pijn heeft, mag het die gevoelens ook uiten. Wel zullen wij proberen het te leren omgaan met deze gevoelens door bijvoorbeeld te zeggen: "Jij bent echt boos dat mama niet gezwaaid heeft hè. Als mama jou weer komt halen dan zullen wij tegen mama zeggen dat zij dat niet meer moet vergeten" of "Jij viel hard, dat deed erg pijn. Als je pijn hebt mag je best huilen. Kom maar even bij mij zitten". Aan boosheid moet je wel grenzen stellen. De boosheid mag geen gevaar/bedreiging

vormen voor het kind of voor anderen. Wij vinden het heel belangrijk om met de kinderen over emoties te praten. Om emoties duidelijk te krijgen, vinden wij het ook belangrijk om de ouders erbij te betrekken.

Op de peuterspeelzaal wordt gewerkt met de Piramide ,een methode voor Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE). Door themagericht te werken zijn wij bezig met het stimuleren van de ontwikkeling van kinderen. Binnen ieder thema worden o.a. bepaalde woorden aangereikt die met dat thema te maken hebben. De kinderen worden gevolgd door middel een kind-volg -systeem. Wij werken met het programma KIJK! Aan de hand van de observaties wordt bepaald of een kind in aanmerking komt voor extra ondersteuning.

Omgaan met elkaar

Naast het zelfstandig functioneren vinden wij het ook heel belangrijk dat het kind zich in de groep staande leert houden. Dat betekent dat het zich sociale vaardigheden eigen moet gaan maken. Het kind moet leren hoe het zich in een groep moet gedragen, rekening leert houden met anderen. Wil een kind goed functioneren in de groep dan is het van groot belang dat het kind eigenwaarde heeft/krijgt. Wij voeden die eigenwaarde door allereerst het kind te accepteren zoals het is. Verder geven wij complimentjes als het kind b.v. iets goed doet. Als het iets doet wat niet mag benoemen wij dat gedrag en zeggen b.v. "Ik vind het niet goed dat jij Roos duwt" i.p.v. "Jij bent stout". Wij benadrukken hetgeen het kind kan en geven het kind aan waar het nog moeite mee heeft. Zo leert het kind o.a. zijn eigen grenzen kennen. Ook leren wij het kind om voor zichzelf op te komen door het kind te leren zeggen wat het wel of niet wil.

Op de peuterspeelzaal is het kind samen met 15 andere leeftijdgenootjes. Dit is heel anders dan thuis. De peuterspeelzaal is dan ook de uitgesproken plek om het kind te leren omgaan met andere kinderen en andere volwassenen. Hier leert het dat speelgoed gedeeld moet worden, dat er op je beurt gewacht moet worden, dat er samen gelachen kan worden, maar ook dat anderen ook verdriet kunnen hebben. Als leidster schipper je voortdurend tussen de aandacht voor het individuele kind en de aandacht voor de groep. Juist omdat het kind in deze leeftijdsfase nog sterk op zichzelf gericht is, gaan wij hier zorgvuldig mee om, zodat het kind zich in de groep toch veilig en geborgen voelt.

Leren luisteren naar elkaar is ook nog heel moeilijk. Tijdens de kring en het rustpunt in de ochtend is er gelegenheid om iets aan elkaar te vertellen. De leidster stimuleert het kind om te iets vertellen en wijst de andere kinderen erop dat iedereen wel stil moet zijn om de verteller te kunnen verstaan. Zo ook bij het voorlezen door de leidster. Wij nodigen de kinderen door middel van een inleidend verhaaltje of liedje uit om mee te doen aan een kringspelletje. Het verlegen/bedeesde kind wordt niet gedwongen om mee te doen. De ervaring leert dat deze kinderen na het enkele keren te hebben aangezien op een gegeven moment toch mee gaan doen. Een kind dat alleen maar kijkt naar hoe andere kinderen een spelletje doen kan hiervan ook genieten.

Elkaar troosten is iets wat wij soms spontaan zien gebeuren tussen kinderen. Bijvoorbeeld als een kind valt en begint te huilen, zien wij een ander kind spontaan naar hem toegaan om het te troosten. Als medewerker geef je een kind, die dat doet een complimentje. Wij stimuleren kinderen om andere kinderen die verdrietig zijn of pijn hebben te troosten .

Ook als een kind niet getroost wil worden door de medewerker proberen wij het door een ander kind te laten troosten. Wij laten daarmee zien dat ook anderen (in dit geval kinderen) kunnen troosten.

Elk dagdeel wordt er tweemaal in groepsverband opgeruimd. Als wij aan tafel gaan om te eten en te drinken moet er eerst opgeruimd worden en ook aan het eind van het dagdeel. Wij zingen daar ook het liedje "Wij gaan opruimen" bij. Kinderen leren dat, als ze ergens mee gespeeld hebben het ook opruimen. Alleen opruimen vinden kinderen meestal niet leuk. Samen met andere kinderen en de medewerker vaak wel. Wij geven de kinderen "opdracht" om het samen te doen. Als een kind dat niet wil, leggen wij uit dat als je ergens mee gespeeld hebt, je dat ook op moet ruimen. Ook leggen wij uit waarom wij willen dat het opgeruimd wordt. Door te zeggen dat je het samen doet, stimuleer je het kind om ook daadwerkelijk mee te helpen. Ze worden geprezen als het weer netjes is.

Als kinderen speelgoed afpakken van een ander kind keuren wij dat gedrag niet goed. Wij wijzen kinderen erop dat als zij ergens mee willen spelen wat een ander kind heeft, ze dat moeten vragen aan dat kind. Blijft het kind volharden in het afpakken, dan zullen wij het in eerste instantie nog eens uitleggen aan het kind. Heeft dit geen resultaat dan zullen wij het kind proberen af te leiden en iets gelijkwaardigs aanbieden. Ook kunnen wij het kind met de beer vragen de beer bij ons in bewaring te geven zodat deze niet steeds afgepakt wordt. Dit laatste gaat natuurlijk alleen maar op als het speelgoed van huis is meegebracht. Aan dit kind leggen wij uit dat als hij iets van huis meeneemt andere kinderen er ook graag mee willen spelen. Verder vragen wij het kind de beer even te laten vasthouden door het andere kind. Als het kind het erg blijft vinden dat andere kinderen aan zijn speelgoed zitten, stellen wij het kind voor om dat speelgoed voortaan thuis te laten.

Normen en waarden

Wij zijn ons er van bewust dat ieder kind opgroeit in zijn eigen milieu met eigen waarden en normen. Wij respecteren dit en verlangen van de kinderen ook respect voor kinderen en volwassenen met andere waarden en normen.

Wij vinden het belangrijk dat kinderen bepaalde waarden en normen worden bijgebracht. Wij proberen zo o.a. de onderstaande waarden en normen bij te brengen:

- Respect hebben voor mensen en dieren (mieren worden niet doodgetrapt!)
- Eerlijk zijn: Wij worden niet boos als een kind eerlijk zegt wat het gedaan heeft waardoor een ander kind zo moet huilen. Als wij dat zouden doen is de kans groot dat het de volgende keer zijn mond houdt. We keuren het gedrag echter niet goed en zullen dit aangeven.
- Consequenties van hun eigen gedrag leren inzien: Liesje heeft Barbara pijn gedaan. De medewerker reageert hierop met "Liesje als jij Barbara zo slaat dan heeft ze pijn. Kijk maar ze huilt". Maar ook als Liesje Margo helpt bij het opruimen reageert de medewerker: "Goed zo Liesje als je Margo helpt is zij snel klaar en kan zij ook aan tafel komen zitten". Als je ziet dat Pietje een container met speelgoed wil omkiepen: "Pietje je weet dat als je die container omkiept, dat je het ook weer op moet ruimen".
- Accepteren van regels: Wij proberen zo consequent mogelijk te zijn en duidelijk aan te geven wat voor regels er zijn en ook waarom ze er zijn. (Zie verder bij Regels)
- Niet knoeien met of verspillen van voedsel.

- “Alstublieft” en “dankjewel” zeggen als ze iets geven of aanpakken.
- “Sorry” zeggen en/of kusje geven als ze bijvoorbeeld iemand pijn hebben gedaan.
- Groeten als ze komen en gaan.
- Accepteren van andere waarden en normen. Wij praten over andere waarden en normen als er een kind uit een andere cultuur op de peuterspeelzaal is of als het in een boekje naar voren komt. Wij proberen door zelf respect te tonen voor andere waarden en normen het goede voorbeeld te geven. Bij traktaties houden wij rekening met de gebruiken van kinderen uit andere (varkensvlees), maar krijgt iets anders. Wij willen ivm inslikgevaar of de ouders geen ballonnen in de traktaties willen doen. Als ouders om geloofsredenen het sinterklaasfeest niet vieren dan vragen wij de ouders het kind thuis te houden. Het cadeautje dat alle kinderen krijgen, krijgt het kind ook maar dan op een ander tijdstip en niet van Sinterklaas.

2. Groepsomvang, leeftijdsopbouw en personeel

De peuterspeelzaal is bedoeld voor kinderen van 2 – 4 jaar.

De groep bestaat maximaal uit 16 peuters. Tijdens de openingstijden van de peuterspeelzaal zijn twee gediplomeerde pedagogisch medewerkers aanwezig, het vier-ogen principe is hiermee gewaarborgd. Dreigt het toch voor te komen dat een medewerker alleen op de groep staat, zal de medewerker contact opnemen met de teamleider, zodat een achterwacht zo spoedig mogelijk aanwezig is.

Naast twee gediplomeerde medewerkers kan er ook een stagiaire aanwezig zijn. De peuterspeelzaal heeft ook een maatschappelijke functie ten opzichte van opleidingscholen en geeft daarom stagiaires de kans om kennis te maken met het peuterspeelzaal werk.

3. Kennismaking en wennen en mentorschap

Als een kind voor het eerst de psz bezoekt, heeft het vooraf een e-mail thuis gehad met daarop de datum, de dagdelen en het tijdstip waarop het kind de eerste keer komt. Er wordt voor de start datum 1 keer een uurtje geoefend, samen met één ouder. De ouders hebben dan de gelegenheid om hun kind voor te bereiden op het bezoek aan de peuterspeelzaal. Wij laten het kind en de ouder de eerste keer later komen. De andere kinderen hebben dan al afscheid genomen van hun ouders en zijn in hun spel. Zodoende is er dan even tijd om informatie uit te wisselen. Vervolgens nemen de ouders afscheid van hun kind om het de eerste keer iets eerder op te halen (voordat de andere ouders binnenkomen). Uit ervaring is gebleken dat wanneer nieuwe kinderen andere ouders binnen zien komen ze het moeilijk krijgen. Ieder kind heeft een eigen gewenningsproces, de medewerkers spelen daarop in.

Ieder kind krijgt een mentor toegewezen. De mentor is een pedagogisch medewerker die werkt op de groep van uw kind. De mentor is voor ouders het aanspreekpunt en bespreekt de ontwikkeling van het kind met de ouders tijdens de periodieke oudergesprekken.

4. Dagindeling

De peuterspeelzaal is iedere ochtend geopend van 8.30 uur tot 12.30 uur. Hieronder wordt aangegeven hoe een ochtend bij Duimelot eruit ziet:

8.30 – 8.45 uur: De peuters komen tussen 8.30 uur en 8.45 uur binnen. Wij ontvangen de peuters en hun ouders/verzorgers. De ouders blijven even om te spelen met hun kind. We beginnen de dag in de kring hierin groeten wij elkaar en bespreken het thema. De kinderen gaan daarna vrij spelen. Ook is er gelegenheid voor het houden van een praatje. Wil een ouder een gesprek onder vier ogen dan is dat ook mogelijk en gaat een van de medewerkers met de ouder naar een aparte ruimte of wordt er een afspraak gemaakt. Kinderen kunnen zelf hun keuze maken uit verschillende activiteiten zoals o.a. plakken, verven, kleien, tekenen, puzzelen of ze gaan vrij spelen, in de bouwhoek of in de huishoek. Wij laten ze zelf kiezen om hun zelfstandigheid en hun eigen initiatief te bevorderen. Kinderen die geen keuze kunnen maken, worden daarbij geholpen door de leidsters.

- 9.00 -9.30 uur: De kinderen gaan met een medewerker in de kring zitten. Wij heten alle kinderen welkom met een liedje en hun foto. Daarna wordt er een korte activiteit gedaan met de kinderen rondom het thema waaraan gewerkt wordt. Daarna gaan de peuters vrij spelen.
- 9.30 – 10.00 uur: Vrij spelen.
- 10.00 – 10.45 uur: Activiteit in de vorm van een werkje, dat kan heel erg verschillen van bv een knutselwerkje naar een sorteer spelletje of een ander projectje n.a.v. het thema waarmee wij werken.
- 10.45 – 11.30 uur: Rond 10.45 uur ruimen wij met z'n allen op, worden de handen gewassen en kiezen ze een plekje aan een van de drie tafeltjes. Dit is het rustpunt van de ochtend. Er is bewust gekozen voor drie aparte tafeltjes. De peuters zitten in een klein groepje bij elkaar en dat bevordert de sociale contacten. Er wordt iets gegeten en gedronken Er wordt gewacht met eten totdat iedereen zijn fruit heeft en totdat het liedje "Smakelijk eten" is gezongen. Hierna worden per toerbeurt de bekertjes met drinken uitgedeeld door een van de kinderen. Als iedereen een beker heeft wordt er gezongen "Smakelijk drinken", daarna mag er gedronken worden. Na het drinken worden wederom per toerbeurt de bekertjes opgehaald. Door dit bij toerbeurt te doen, krijgt iedereen een beurt. De peuters krijgen hierdoor het gevoel dat ze erbij horen. Verder leren ze zo de namen van de andere peuters kennen. Ook geeft het ze het gevoel van belangrijkheid: ze staan in het middelpunt van de belangstelling. Dit is goed voor de ontwikkeling van een positief zelfbeeld. Zo leren ze ook omgaan met hun gevoelens (Ik vind dat eng, ik durf niet, ik vind het leuk). Als een peuter er moeite mee heeft, proberen wij het te stimuleren door bijvoorbeeld samen met het kind uit te delen of het samen met een vriendje of knuffel te doen. Vervolgens worden er gezamenlijk liedjes gezongen en/of een verhaaltje verteld. Dit samen doen bevordert het saamhorigheidsgevoel. Plassen en dan (wel of niet) naar buiten". De peuters gaan naar de wc en de peuters met een volle luier om worden op de aankleedtafel verschoond. De kinderen die niet naar het toilet moeten of verschoond worden lezen even zelfstandig een boekje. Door het altijd op deze manier te doen, wordt het herkenbaar voor de peuters, ze weten wat er komen gaat en dat geeft ze een veilig, vertrouwd gevoel.
- 11.30 -12.00 uur: Als er buiten gespeeld gaat worden, trekken ze de jassen aan: altijd eerst zelf proberen. (Aan het "vluchttouw" gaan we 2 keer per week naar buiten.) Buiten kunnen de peuters, binnen een afgeschermd gebied, fietsen, steppen, wippen, klimmen, rennen, ballen enz. Het is belangrijk om kinderen met verschillende speeltuigen te laten spelen. Zo kunnen ze hun eigen lichaam

leren kennen: als ik mij niet vast houd op de wip dan val ik en doe ik mij pijn; als ik te hard hol val ik steeds; als ik tegen de bal schop met mijn voet dan rolt de bal weg.

Als we binnen blijven (bij regen, storm, sneeuw of als de grond heel nat is) kunnen ze vrij spelen of worden er kringspelletjes gedaan. Ook maken we wel eens een bioscoop en dan kijken we een thema gericht filmpje. Door kringspelletjes te doen, leren de peuters om te gaan met elkaar.

Ze ervaren ook dat het leuk is om samen iets te doen.

12.00 – 12.30 uur: Aan het eind van de ochtend wordt er zo nodig weer met z'n allen opgeruimd. We eten een cracker of rijst wafel en nemen dmv een liedje afscheid van elkaar. Tussen 12.20 uur en 12.30 uur worden de peuters gehaald en is er weer gelegenheid tot een praatje en wordt er afscheid genomen.

5. Vieren van feesten

Wij vieren o.a. de volgende feesten met de peuters: Sinterklaas, Kerstmis, Pasen en verjaardagen van kinderen, afscheid van kinderen.

Wij vieren de feesten meestal niet met alle peuters gezamenlijk. Uit ervaring is gebleken dat dit door de meeste kinderen niet als "feest" wordt ervaren. Het is veel te druk en er moeten teveel ouders bijspringen om alles vlot te laten verlopen. Wij hebben ervaren dat het vieren van een feest in de eigen groep leuk is voor de peuters én de medewerkers. Ouders laten wij meestal niet bij de feesten aanwezig zijn omdat dat ook extra drukte geeft en kinderen vaak anders reageren als zij erbij zijn.

Het Sinterklaasfeest wordt gevierd door o.a. met elkaar pepernoten te maken en te bakken en taaipoppetjes te versieren. Sinterklaas komt niet zelf op de peuterspeelzaal. Uit ervaring is gebleken dat veel peuters het eng vinden als hij komt. Wel komt er een Piet langs. Hij klopt op de deur en laat een grote zak met cadeautjes en lekkers achter in de gang. Hij is al weer vertrokken als de peuters de deur openmaken. Soms gaan we met de kinderen en ouders gezamenlijk naar een sinterklaasfeest in de Waag voor de kinderen die dat durven.

Het Kerstfeest wordt niet ieder jaar hetzelfde gevierd maar favoriet is een "diner bij kaarslicht". Het feest wordt dan meestal op twee dagen gevierd. Ouders kunnen kiezen wanneer hun kind komt. Er wordt verwacht dat de kinderen én de medewerkers feestelijk gekleed komen. Tijdens het diner branden de waxinelichtjes in de zelf versierde potjes.

Als een kind jarig is of zijn verjaardag viert, maken wij een feestmuts. De jarige mag op de speciale verjaardag stoel zitten. De jarige deelt dan zijn traktatie uit. De kinderen wachten totdat iedereen een traktatie heeft en dan bedanken wij de jarige voor het lekkers.

Natuurlijk zijn er ook nog andere feestelijke gebeurtenissen, zoals wanneer er een broertje of een zusje geboren wordt. Meestal wordt er dan op beschuit met muisjes getrakteerd. Voor de peuter maken wij iets feestelijks. De peuter maakt iets feestelijks voor zijn nieuwe broertje of zusje. En natuurlijk wordt er ook "Lang zal de baby leven" gezongen. Wij vragen met klem om geen ballonnen in de traktaties te doen

6. Contacten met ouders

Wij vinden het heel belangrijk dat ouders de peuterspeelzaal komen bekijken alvorens in te schrijven. Als ouders bellen, vragen wij ze daarom altijd langs te komen met hun kind. Zo zien de ouders en het kind hoe de peuterspeelzaal eruit ziet.

De ouders kunnen iets van de sfeer proeven en de medewerkers vertellen over de peuterspeelzaal: wat de openingstijden zijn; de groepsindeling; de medewerkers indeling; de werkwijze enz. Zo krijgen de ouders een beter beeld van de peuterspeelzaal en kunnen ze bewuster een keuze maken.

Een keer per jaar wordt er in juni vanuit de SPL een open dag georganiseerd op een zaterdag, zodat ouders die door de weeks werken de peuterspeelzaal ook kunnen bezoeken.

's Morgens worden de kinderen gebracht tussen 8.30 uur en 8.45 uur en gehaald om 12.30 uur

Tijdens het verblijf op de peuterspeelzaal worden er ouder gesprekken gehouden. Het eerste gesprek vindt plaats als het kind ongeveer drie jaar is en er is een gesprek als kind de peuterspeelzaal verlaat. Deze gesprekken zijn bedoeld om de ontwikkeling van het kind te bespreken en eventuele problemen vroegtijdig te signaleren en eventueel een oplossing hiervoor te zoeken.

Daarnaast is er natuurlijk altijd de gelegenheid om een gesprek met de ouder te houden indien dit vanuit de medewerker of de ouder gewenst is.

Een keer per jaar worden er koffieochtenden gehouden. De peuterspeelzaal staat de hele week het eerste uurtje van de ochtend open. De ouders kunnen op een dagdeel dat hun kind de peuterspeelzaal bezoekt komen. Zo krijgen wij niet alle ouders tegelijk en krijgen de ouders onder het genot van een kopje koffie/thee en een koekje een indruk van hoe hun kind bezig is. De kinderen vinden het leuk om alles te laten zien.

7. Zorg om kinderen

Binnen de peuterspeelzaal worden zorgkinderen vroegtijdig gesignaleerd. De teamleider maakt samen met de medewerkers een stappenplan, ondersteunt hen bij het begeleiden van de kinderen en het zorgvuldig overdragen van de zorgkinderen naar de basisschool. In het stappenplan wordt omschreven welke route er gevolgd gaat worden, hoe de taken verdeeld gaan worden en wordt een tijdspad afgesproken. De ouders worden bij alle stappen van het proces betrokken.

De teamleider heeft contacten met instanties zoals het CJG. De Alert4you coach kan medewerkers op verzoek ondersteunen bij het begeleiden van een kind.

Er wordt gewerkt met de 'Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling'.

8. Samenwerking met andere instanties

De peuterspeelzaal werkt samen met speeltuinvereniging Morschkwartier. Het gebouw waar de peuterspeelzaal in is gehuisvest ligt op het terrein van de

speeltuinvereniging. Zolang het kind de peuterspeelzaal bezoekt, heeft het gezin gratis toegang tot de speeltuin.

Verder werkt de peuterspeelzaal samen met een logopediste van Onderwijs Advies. Twee maal per jaar komt de logopediste op de peuterspeelzaal om de kinderen te screenen. Ouders geven hier toestemming voor. De resultaten worden door de logopediste met de ouders en de medewerkers besproken.

Om de doorgaande lijn naar de basisschool te bevorderen houden de medewerkers met de ouders van de kinderen die vier worden een eindgesprek. Deze formulieren nemen de ouders mee naar de basisschool of worden via de mail naar zowel de ouders als de basisschool gestuurd. Daarnaast is er een "warme overdracht" voor die kinderen die extra ondersteuning op de peuterspeelzaal hebben gehad en naar de basisschool gaan.

Bij de bibliotheek kan de peuterspeelzaal boeken rond een bepaald thema lenen. Ook kan er gebruik gemaakt worden van themakoffers. Een bepaald boek is uitgewerkt en de koffer zit vol met attributen die te maken hebben met het boek.

9. Hoe worden medewerkers ondersteund bij hun werk

medewerkers worden in hun werk ondersteund en aangestuurd door de teamleider. Ze hebben regelmatig overleg waarin de inhoud van het werk, de onderlinge samenwerking en de kinderen besproken worden. Het pedagogisch beleidsplan en het werkplan zijn het uitgangspunt bij het aanbieden van kwalitatief goed peuterspeelzaal werk.

De medewerkers worden ondersteund en gecoacht bij hun werk en gestimuleerd in hun ontwikkeling als beroepskracht door deelname aan (na)scholingen en trainingen.